

PROGRAMACIÓ

DIDÀCTICA

2on DE BATXILLERAT

HISTÒRIA D'ESPANYA

CURS 2021-2022

ÍNDEX

1. Introducció

1.1. Justificació de la programació

1.2. Contextualització

2. Objectius de l'etapa respectiva vinculats amb la matèria o l'àmbit

3. Competències

4. Continguts

5. Criteris d'avaluació

6. Instruments d'avaluació

7. Criteris de qualificació

8. Metodologia. Orientacions didàctiques

9. Mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o amb alumnat que requereix actuacions per a la compensació de les desigualtats (mesures de Nivell III i Nivell IV)

10.- Unitats Didàctiques

10.1. 1 Organització de les unitats didàctiques (objectius de la unitat, continguts, criteris d'avaluació, competències, activitats d'ensenyament- aprenentatge, recursos didàctics, activitats d'avaluació i activitats de reforç i ampliació).

10.2. Distribució temporal de les unitats didàctiques

11. Elements transversals

12. Activitats complementàries

13. Avaluació de la pràctica docent a través d'indicadors d'èxit.

1. Introducció

1.1 Justificació de la programació

La Història té com a objecte l'estudi del passat de l'ésser humà entès des de les diferents formacions socials i culturals, l'explicació dels seus avanços i retrocessos, dels canvis i acumulacions que experimenta al llarg del temps. Com a forma de coneixement pretén realitzar d'una manera crítica la interpretació de les accions dels éssers humans considerats com éssers essencialment socials i temporals.

Per això el seu aprenentatge proporciona un coneixement indispensable per a la formació intel·lectual de l'adolescent, i alhora significa una experiència de gran valor ja que el seu objecte d'estudi és justament els éssers humans.

Des de aquesta doble vessant, de coneixement intel·lectual i d'experiència humana, es facilita el desenvolupament de les capacitats d'anàlisi i reflexió complexa sobretot el que és social i alhora, ajuda a configurar els criteris de l'individu pel que fa a multitud de problemes.

Al nostre país l'educació és un dret recollit per la Constitució Espanyola de 1978, en l'article 27. Això implica que, almenys fins als setze anys, l'educació és obligatòria per als alumnes. El fet de ser un dret implica que sega acceptat per l'alumnat?. Des del punt de vista d'un alumne això implica que necessàriament ha de romandre en un centre fins a complir l'edat obligatòria, tant si vol, com si no.

La programació és una eina de treball per al professorat i ha de resultar útil per al treball docent. Conforme l'expressa't per Gimeno Sacristán, "la programació ha de ser una font permanent d'autocrítica i perfeccionament del professor" (citat per Fernández Fernández, 2010, p. 35). Programar no és una tasca fàcil i és necessària per a l'organització del desenvolupament de les classes. En l'elaboració d'aquesta programació s'ha vetllat en tot moment per potenciar el trinomi aplicabilitat/ contrastabilitat/ motivació, pilars essencials per a donar major sentit i coherència al procés d'ensenyament-aprenentatge. També s'ha tingut molt en compte el context que engloba la matèria de Història en l'etapa sobre la qual estem treballant, intentat en tot moment mantindre un equilibri entre el nivell maduratiu de l'alumnat i la intensitat de la matèria a impartir. Per tant, el ritme pretén anar en sintonia amb el context real de l'aula.

La Programació Didàctica és un document flexible i obert, en constant construcció i revisió. Per aquest motiu, diem que la Programació Didàctica és un instrument viu que s'ha de contextualitzar a cada moment en funció de les necessitats educatives de l'alumnat i que s'ha d'adaptar a les situacions canviants. Per tant, és un document fonamental que serveix per a evitar la improvisació, millorar la qualitat educativa.

Per a programar els ensenyaments corresponents a 2 de batxillerat la assignatura de Història d'Espanya, s'han pres com a referència la Programació General Anual (PGA) del centre, el Projecte Educatiu de Centre (PAC), així com el Pla d'Actuació per a la Millora (PAM); a més atendrem els desenvolupaments legislatius que la Comunitat Valenciana ha fet de la LOE, la LOMCE, Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (ESO: capítol III del títol I; batxillerat: capítol IV del títol I), el Reial decret 1105/2014, que estableix el currículum de l'ESO, i l'Ordre ECD/65/2015 de 21 de gener que relaciona competències, continguts i criteris d'avaluació per a Primària i Secundària. Tindrem present també la següent normativa autonòmica fonamental:

-Decret 234/1997, de 2 setembre, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament orgànic i funcional dels instituts d'educació secundària (article 106).

-Ordre de 19 de juny de 2009, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regula l'organització i el funcionament del batxillerat diürn, nocturn i a distància en la Comunitat Valenciana.

-Decret 87/2015, de 5 de juny, del Consell, pel qual estableix el currículum i desenvolupa l'ordenació general de l'Educació Secundària Obligatòria i del Batxillerat en la Comunitat Valenciana.

-Decret 51/2018, de 27 d'abril, del Consell, pel qual es modifica el Decret 87/2015, pel qual estableix el currículum i desenvolupa l'ordenació general de l'educació secundària obligatòria i del batxillerat en la Comunitat Valenciana.

-Ordre 32/2011 de 20 de desembre de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació, per la qual es regula el dret de l'alumnat a l'objectivitat en l'avaluació i s'estableix el

procediment de reclamació de qualificacions obtingudes i de les decisions de promoció, de certificació o d'obtenció del títol acadèmic que corresponga.

-Ordre 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.

-Ordre 38/2017, de 4 d'octubre, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'avaluació en ESO, en Batxillerat i en l'ensenyança de l'Educació de les Persones Adultes en la CV.

-Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i inclusió en el sistema educatiu valencià.

-Resolució de 1 de juny del 2021 del secretari autonòmic d'Educació i Investigació, en la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres que imparteixen Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat durant el curs 2021-2022.

-Resolució 29/03/2021 , DOGV publicat en data 31/03/21 sobre la titulació en 2on de batxillerat de 1ó 2 pendants sempre que la mitjana supera la nota de 5 i que l'equip docent que imparteix classe en aquest grup estiga d'acord.

1.2 Contextualització

Estem d'acord en què l'acció educativa està influïda per variables del medi físic i social en què es desenvolupa, és a dir, per la realitat i les necessitats plantejades en cada situació escolar concreta. En conseqüència, convindrà conèixer des d'on anem a educar, és a dir, quin és el nostre context escolar.

L'IES Enric Valor de Pego (La Marina Alta), amb poc més de 40 anys d'història, és l'únic centre públic de secundària de la localitat, la qual compta amb una població que supera els 10.000 habitants.

El nostre institut s'individualitza, entre altres aspectes, pels següents trets que el caracteritzen:

I.-L'oferta d'ensenyaments: el centre integra els estudis corresponents a l'Educació Secundària Obligatòria, els de Batxillerat (en les modalitats de Ciències i Tecnologia, i d'Humanitats i Ciències Socials) i els de Formació Professional, tant la Bàsica i d'Informàtica d'Oficina, com el de Grau Mitjà i Superior d'Informàtica

II.-La població escolar: pel que fa a les localitats de procedència, el centre arreplega, en els ensenyaments d'ESO, a més de l'alumnat de Pego, principalment, a l'alumnat de les Valls. En el cicle de batxillerat, el centre també conta amb alumnes del IES d'Orba i del Col·legi concertat Sant Antoni de Pego.

Hi ha també alumnat procedent d'altres poblacions de les comarques de la Safor i la Marina Alta, cursant estudis de Formació Professional Bàsica, o post obligatoris, al Batxillerat i al Cicle Formatiu de Grau Mitjà i Superior d'informàtica.

Encara que es tracta d'un alumnat majoritàriament autòcton, també hi ha, alumnat immigrant, principalment europeu (d'Alemanya, Regne Unit, Rússia i Ucraïna), però també sud-americà (de l'Equador, com a país més destacat), i del Magreb (sobretot del Marroc). En molts dels casos, són alumnes que ja estan bastant integrats en la zona d'arribada, a nivell lingüístic i cultural, per fet d'haver-hi arribat ací ja fa anys.

Quant al nombre de la població escolar, en aquest curs 2021-2022 el centre compta amb un total de 525 alumnes, dels quals 310 són homes i 215 són fèmies. En quant a l'equip docent està format per 69 docents, dels quals 35 són homes i la resta 34 són dones. Concretament en 2on de batxillerat són 46 d'alumnes, format per 23 xiques i 23 xics, distribuïts en 2 grups ordinaris. Es tracta d'alumnes que provenen, per aquest ordre, de famílies treballadores del sector terciari, industrial, i agrari, agrícola fonamentalment, el qual, amb el temps, ha anat perdent pes en el panorama econòmic de la comarca de Pego i les Valls.

III.-Els valors socials democràtics: d'acord amb el Projecte Educatiu, el nostre centre fomenta els valors socials bàsics com la tolerància, la no-discriminació, la llibertat, el respecte, la pau, la convivència, la justícia, la responsabilitat, la cooperació, la solidaritat..., que responen a un projecte vàlid de societat, més lliure, plural, justa, pacífica, i respectuosa envers les persones i l'entorn.

En relació amb l'anterior, el centre és també un àmbit privilegiat per a la recuperació, el foment i la defensa dels nostres trets d'identitat com a poble, amb la seua llengua i cultura, amb el propòsit que esdevinguem un espai integrador per a tots.

IV.-El valencià com a llengua vehicular; el centre es localitza en la comarca de La Marina Alta on predomina el valencià, les classes es donen en valencià. De conformitat així mateix amb el nostre Disseny del Programa d'Educació Bilingüe i del Pla de Normalització Lingüística, la llengua vehicular al centre és el valencià, que ha d'utilitzar-ne en tots els àmbits: administració, claustre, consell escolar, reunions amb pares, comunicats, activitats d'ensenyament- aprenentatge, etc.

V.-L'horari continuat; el centre, pel seu caràcter comarcal, té un règim horari continuat, amb classes de matí, des de les 8:00 a les 15:05 hores, i està obert algunes vesprades per a activitats diverses: formació del professorat en grups de treball, reunions de coordinació, reunions del Claustre i/o del Consell Escolar.. La distribució del torn matutí que comença a les 8.00 i finalitza a les 13.50 o a les 15.05 segons els dies. Aquest horari es divideix en 7 períodes lectius amb una duració de 55 minuts la classe i per dos esbarjos que comencen a les 10.45–11.05 i un altre a les 13.50-14.10 hores.

...

VI.-El professorat; centre acull una plantilla de professorat de 69 membres, la majoria dels quals pertanyen a la plantilla fixa des de fa temps, el que es particularment vàlid per al Departament de Geografia i Història, la qual cosa ha servit per a cohesionar l'equip humà, establir les propostes educatives encetades, millorar el coneixement i seguiment del nostre alumnat... Per altra part, el professorat ha participat i participa, també des de fa temps, en programes formatius de tot tipus, per trobar-se al capdavant de la seua tasca educativa: diversos projectes de formació en centres i grups de treball; projectes europeus (Sòcrates-Comenius; Leonardo da Vinci; Projecte Regio); tutorització en la formació inicial del professorat, la Xarxa Mai Més, etc.

VII.-Noves infraestructures i més recursos, arran de la construcció d'un nou centre, en funcionament a partir del curs 2011-2012, han millorat i s'han eixamplat les infraestructures i recursos disponibles fins ara per a emprendre més eficaçment les tasques educatives. Però encara hi ha mancances (falta d'espais i d'equipament divers en aquests), que hauran de ser resoltes amb el temps.

VIII.-La relació amb l'entorn: el nostre centre manté una estreta relació amb l'entorn. Amb l'Ajuntament s'hi col·labora a través del Consell Escolar Municipal i a través de l'intercanvi de serveis; els nostres locals són la seu d'algunes activitats municipals, així com del CREAMA i, d'altra banda, tant l'Ajuntament com el CREAMA ens ajuden dins l'àmbit de les seues competències. Amb els serveis socials tenim contacte constant i permanent, tant amb els del municipi de Pego com amb els de la Mancomunitat de la Marian Alta, d'on són originaris alguns/es alumnes; col·laborem amb els programes de prevenció de l'absentisme escolar i amb l'orientació de les famílies, que deriven, de vegades, al SEAFI o a la UCA. També, dins el programa de prevenció de l'absentisme escolar i l'exclusió social, també col·laborem amb les forces de seguretat (Policia Local i Guàrdia Civil).

Per altra part, des de les distintes matèries que conformen el currículum escolar, i molt especialment en el cas de la matèria de Geografia i Història, per la seua naturalesa i objecte d'aprenentatge, de caràcter social, es fa servir l'entorn físic i humà, a escala local/comarcal, com a important recurs didàctic i, a la vegada, com a objecte d'aprenentatge, en les activitats d'ensenyament- aprenentatge a l'aula i fora d'ella: eixides, treballs de camp, investigacions, etc., sobre les formes del paisatge natural, les aigües, el clima, la marjal Pego-Oliva, estudi d'indústries locals, cooperativa agrícola de Pego, patrimoni historicoartístic de la zona, Museu Etnogràfic de Pego, Casa de la Cultura-Centre d'Exposicions de Pego, etc.

IX.-Intencionalitats educatives; eduquem el nostre alumnat per a:

- Adquirits els elements bàsics de la cultura, especialment en els seus aspectes humanístic, artístic, científic i tecnològic.
- Desenvolupa i consolida hàbits d'estudi i de treball.
- Es prepara per a la incorporació als estudis posteriors i per a la inserció laboral.
- Es formen per a l'exercici dels seus drets i deures en la vida com a ciutadans i ciutadanes.

X.-El paper de la matèria de geografia i història: en relació amb les finalitats anteriors, la Geografia i Història juguen un paper fonamental.

La matèria, en la seua àmplia composició disciplinar, identifica l'àmbit del coneixement social l'objectiu fonamental del qual és el coneixement i la comprensió dels fets i processos propis de les societats humanes, en el passat i en el present (base, a la

seua vegada, de la construcció del futur), i les interaccions que tenen lloc amb el medi on s'han desenvolupat o es desenvolupen i l'organització de l'espai o territori.

La presència de la matèria en el currículum de batxillerat constitueix una assignatura comuna a tots els alumnes de 2 de batxillerat, i amb una assignació lectiva de tres hores setmanals en cadascun d'ells, aquest curs conta amb 33 setmanes, es a dir, 99 classes.

2.-Objectius de l'etapa respectiva vinculats amb la matèria o l'àmbit.

2.1 Objectius generals

El desenrotllament d'esta matèria contribuirà al fet que els alumnes i les alumnes adquirisquen les capacitats següents:

1. Identificar, analitzar i explicar, situant-los adequadament en el temps i en l'espai, fets, personatges, problemes, etapes i processos més rellevants de l'evolució històrica d'Espanya i de les nacionalitats i regions que la integren, amb especial referència a la Comunitat Valenciana valorant la seua significació històrica i les seues repercussions en el present.

2. Comprendre els principals processos econòmics, socials, polítics i culturals que configuren la història espanyola, identificant les seues característiques més significatives i analitzant en processos amplis, el naixement dels problemes, els seus intents de solució i la seua pervivència en la realitat de hui.

3. Comprendre tant la multiplicitat de l'evolució interna com la dimensió internacional de la història espanyola, adquirint una visió global i solidària dels problemes i projectes col·lectius en el context d'Europa i del món.

4. Expressar raonadament les pròpies idees sobre aspectes bàsics de l'evolució històrica d'Espanya i revisar-les de forma crítica tenint en compte noves informacions corregint estereotips i prejuís i entenent l'anàlisi històrica com un procés en constant reconstrucció.

5. Utilitzar amb propietat els conceptes bàsics i específics de la Història d'Espanya i realitzar activitats d'indagació i síntesi en què s'analitzen, contrasten i integren informacions diverses, valorant el paper de les fonts i el treball de d'historiador.

6. Conèixer les normes bàsiques que regulen el nostre ordenament constitucional i mostrar sensibilitat davant dels problemes socials, en especial els que afecten els drets humans i la pau, adoptant actituds responsables i democràtiques i manifestant independència de criteri i hàbits de rigor intel·lectual.

7.Fomentar una visió integradora de la història d'Espanya consolidant actituds i hàbits de tolerància i solidaritat entre els diversos pobles d'Espanya, respectant i valorant positivament els aspectes comuns i les diferències, tenint en compte la possibilitat de pertànyer de manera simultània a més d'una identitat col·lectiva.

3.-Competències

1) Saber comprendre el que inclouen els textos i interpretar les idees que exposen (competència lingüística).

2)Saber interpretar els diagrames, línies del temps, (competència matemàtica).

3) Capacitat d'organitzar i realitzar un treball sobre algun aspecte de la Història d'Espanya (aprendre a aprendre).

4)Utilitzar el vocabulari adequat per a realitzar les tasques encomanades Competència lingüística.

5)Comprendre els fets actuals a partir de l'estudi dels fets ocorreguts anteriorment (competència social).

6) Interpretar els mapes històrics i saber construir-los a partir de dades donades pel professor (tractament de la informació).

4.- Continguts

Per a l'assoliment dels objectius esmentats, l'administració educativa valenciana ha establert 8 nuclis de continguts, que són susceptibles de sistematitzacions diverses per part del professorat en les seues propostes pròpies de concreció curricular.

1. Continguts comuns

Localització en el temps i en l'espai de processos, estructures i esdeveniments rellevants de la història d'Espanya, identificant els seus components econòmics, socials, polítics i culturals. Identificació i comprensió dels elements de causalitat que es donen en els processos d'evolució i canvis rellevants per a la història d'Espanya i per a la configuració de la realitat espanyola actual.

Busca, selecció, anàlisi i interpretació d'informació procedent de fonts primàries i secundàries: textos, mapes, gràfics i estadístiques, premsa, mitjans audiovisuals així com la proporcionada per les tecnologies de la informació.

Anàlisis d'interpretacions historiogràfiques distintes sobre un mateix fet o procés històric, contrastant i valorant els diferents punts de vista.

2. Les arrels històriques de l'Espanya contemporània

Les arrels. D'Atapuerca a la monarquia visigoda amb especial atenció a la Hispània romana. La península Ibèrica en l'edat mitjana: Al-Andalus i els regnes cristians. La baixa edat mitjana. La crisi dels segles XIV i XVI El Regne de València. Els Reis Catòlics: La construcció de l'Estat modern. La projecció exterior. El descobriment d'Amèrica. L'Espanya imperial. La colonització d'Amèrica. El segle XVIII: els Borbó.

3. Crisi de l'Antic Règim

Els problemes econòmics i socials de l'Antic Règim. Les contradiccions de la monarquia absoluta. La crítica dels il·lustrats i l'impacte de la Revolució Francesa. Les corts de Cadis i la Constitució de 1812. Revolució liberal i la reacció absolutista. El regnat de Ferran VII. L'emancipació de l'Amèrica espanyola.

4. Construcció i consolidació de l'estat liberal

El funcionament del sistema. Corona, parlament i partits polítics durant el regnat d'Isabel II. El nou paper de l'educació, l'exèrcit i l'Església. Els límits dels canvis. El carlisme i les opcions democràtiques. La crisi del moderantisme i l'experiència del Sexenni democràtic. L'Espanya de la Restauració: Els fonaments, el funcionament i les contradiccions del sistema polític. La crisi de l'estat. Els nacionalismes i el problema

d'ordenació territorial de l'estat. El progressiu protagonisme dels militars. Espanya davant de la remodelació colonial: la crisi del 98.

5. Transformacions econòmiques i canvis socials en el segle XIX i primer terç del segle XX

Procés de desamortització i canvis agraris. Les peculiaritats de la incorporació d'Espanya a la revolució industrial. Modernització de les infraestructures: el ferrocarril. Transformacions socials i culturals. Evolució demogràfica. De la societat estamental a la societat de classes. La formació de la classe obrera. Gènesi i desenrotllament del moviment obrer a Espanya. Canvi en les mentalitats.

6. Crisi de l'estat liberal, la Segona República i la Guerra Civil.

La Implantació de la Restauració, El sistema polític: el bipartidisme. La Constitució de 1876. Les forces polítiques marginades del sistema. La guerra d'ultramar. Les conseqüències del desastre del 98. Intents de modernització del sistema de la Restauració. El problema del Marroc. La Dictadura de Primo de Rivera, intent de solució autoritària a la crisi de l'estat liberal. El desenrotllament de l'oposició al règim i l'afonament de la Monarquia. La Segona República: La Segona República, intent de solució democràtica. L'articulació d'un nou sistema polític. La Constitució de 1931. Condicionaments, conflictes i etapes de la República. Èxits i decepcions. La Guerra Civil: Sublevació militar i Guerra Civil. Dimensió interna i internacional del conflicte. Evolució de les dos zones. Conseqüències de la guerra.

7. La dictadura franquista.

El franquisme: Immobilitisme i adaptació política del règim franquista. Aïllament i alineació internacional. Autarquia i acumulació. Creixement i desequilibris econòmics, canvis i desigualtats socials. Elements de canvi en l'etapa final del franquisme. L'oposició democràtica.

8. L'Espanya actual.

El procés de transició a la democràcia: La transició política. La Constitució de 1978 i el desplegament legislatiu. La formació d'un sistema de partits. L'Estat de les Autonomies. L'estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana. Els governs democràtics. Canvis socials, econòmics i culturals. Dificultats en l'articulació d'una societat democràtica. Reptes i problemes del present. La integració d'Espanya a Europa. El paper d'Espanya en el context europeu i mundial.

5. Criteris d'avaluació

1. Reconèixer i valorar els processos històrics més significatius anteriors al segle XVI, ressaltant especialment la seua transcendència posterior i les empremtes que encara romanen vigents. Es pretén avaluar la capacitat per a establir relacions entre els distints factors o variables dels processos de canvi més importants de l'antiguitat i l'edat mitjana, situant-los cronològicament. Així mateix, es tracta de saber si comprenen i identifiquen les transformacions profundes de l'organització productiva, social i política, del pensament i de la cultura per a entendre el procés històric amb els seus ritmes de canvi i permanència.

2. Reconèixer i caracteritzar la peculiaritat de la gènesi i desenrotllament de l'estat modern a Espanya, així com l'expansió exterior i les relacions amb Amèrica. Els alumnes seran capaços d'identificar i descobrir les principals formes històriques d'organització i exercici del poder des de la monarquia autoritària fins a la monarquia absoluta. Així mateix, han de ser capaços d'entendre les diferents propostes d'organització de l'estat que sorgixen des dels distints territoris de la monarquia hispànica i dels sistemes de conquesta i colonització de les noves terres. En aquest context, es tracta de posar especial atenció en la comprensió de la simultaneïtat dels fets i en els diferents ritmes de canvi en temps curt i llarg.

3. Analitzar i caracteritzar la crisi de l'Antic Règim a Espanya, ressaltant la seua particularitat i la seua relació amb el context internacional. Amb aquest criteri es pretén avaluar la capacitat de l'alumne per a relacionar els processos històrics de l'Espanya contemporània amb processos o esdeveniments d'escala superior –com la revolució burgesa per a poder diferenciar els trets comuns i els específics. Es tracta de constatar si els estudiants relacionen en un procés concret factors exògens i endògens i derivar les implicacions i repercussions internes d'aquesta confluència.

4. Explicar la complexitat del procés de construcció de l'estat liberal i de la lenta implantació de l'economia capitalista a Espanya, destacant les dificultats que va caldre afrontar i la naturalesa revolucionària del procés. Amb aquest criteri es tracta que l'alumne, en l'anàlisi d'un desenrotllament històric, compregua la simultaneïtat i el ritme variable dels canvis, en aquest cas relacionats amb les dificultats per a construir l'estat liberal i la naturalesa revolucionària del procés d'industrialització coetani. Així mateix, ha d'utilitzar en un altre context els aprenentatges produïts anteriorment en altres processos

de canvi per a poder percebre millor els ritmes variables dels canvis polítics, jurídic-socials i econòmics.

Finalment, l'alumne haurà de conèixer i valorar altres propostes d'organització de l'estat diferents en l'estat liberal i els intents democratitzadors.

5. Caracteritzar el període de la Restauració, analitzant els seus èxits i fracassos, destacant els factors que conduiran a la descomposició del règim. L'alumne ha de comprendre i identificar les transformacions profundes de l'organització productiva, social i política del període de la restauració, especialment el seu sistema parlamentari, la gestació dels nacionalismes i el moviment obrer. Ha d'identificar, doncs, les contradiccions que expliquen una situació de crisi i les mesures adoptades per a tractar de solucionar-la, així com la diferència entre les mesures previstes i els fets produïts. Així mateix, l'alumne ha d'identificar els diferents interessos i aspiracions dels grups socials i les reivindicacions plantejades en els conflictes sorgits. Per últim, han d'analitzar els problemes més rellevants de la fallida de la monarquia parlamentària i especialment la pèrdua de les colònies americanes i dels interessos en el nord d'Àfrica en concordança amb el paper d'Espanya en el món al començament del segle XX.

6. Valorar la transcendència històrica de la Segona República i de la Guerra Civil. L'alumne ha de ser capaç de comprendre la combinació dels factors interns que van generar els desequilibris polítics i socials amb els factors externs que es gestaven en l'Europa i en el món dels anys 30 per a entendre i situar el conflicte civil en el seu més ampli marc. Així mateix, s'ha d'avaluar la comprensió dels avanços i retrocessos en l'esdevindre històric tant en l'acció política com en les repercussions socials. Finalment, l'alumne ha de comprendre les posicions dels bàndols enfrontats, els seus orígens en el passat i la seua incidència en la construcció del futur.

7. Reconèixer i analitzar les peculiaritats ideològiques i institucionals de la dictadura franquista. Els alumnes seran capaços de fer un estudi comparatiu de les institucions representatives, la formulació de drets i deures fonamentals i els nivells d'igualtat social en aquest període i en les seues distintes fases, comparant-lo amb l'anàlisi d'èpoques anteriors. Així mateix, seran capaços de contrastar la situació interna amb la internacional i d'identificar els moviments de suport i d'oposició al règim.

8. Analitzar els diversos trets que conformen l'Espanya democràtica, incidint en la transcendència de la Constitució de 1978 i en la importància de la construcció de l'Estat de les Autonomies. Per mitjà d'aquest criteri es tracta d'avaluar la capacitat de relacionar els processos històrics de l'Espanya contemporània i els canvis produïts tant a escala col·lectiva com a escala individual. Així mateix, es tracta de mantindre la correlació amb l'entorn europeu i occidental i de comprendre els principals valors culturals i morals que han conduït a la convivència democràtica. Per a això l'alumne ha de conèixer l'estructura i els principis que regulen l'organització política i territorial de l'Espanya actual.

9. Reconèixer la possibilitat de diferents interpretacions sobre un mateix fet i la necessitat de sotmetre-les a una anàlisi crítica. Amb aquest criteri es pretén comprovar si l'alumnat reconeix que són possibles diferents interpretacions d'un mateix fet històric i que aquestes interpretacions han de sotmetre's a l'anàlisi crítica. Per a això, en primer lloc, l'alumnat diferenciarà entre la informació sobre un fet històric i la seua interpretació. En segon lloc, es comprovarà si l'alumnat verifica la congruència d'una interpretació d'un fet amb altres informacions relatives aquest. Finalment, si l'alumnat és capaç de respondre diverses interpretacions sobre fets i processos històrics raonant el grau de validesa i elabora una interpretació personal a partir d'elements d'altres interpretacions.

10. Reconèixer que la informació de les fonts només és fructífera davant de preguntes o problemes prèviament plantejats. Utilitzar fonts diverses per a elaborar explicacions històriques. Aquest criteri al·ludeix a la comprensió de l'especial relació entre l'historiador i les fonts en el procés de construcció del coneixement històric. En un primer grau, l'alumnat reconeixerà la importància de les fonts per a poder obtindre informació sobre el passat, citant-les en les seues argumentacions. En un segon grau, valorarà la rellevància de la informació en funció de les preguntes plantejades. Finalment, contrastarà la informació obtinguda a partir de diverses fonts per a fonamentar una explicació vàlida.

11. Identificar i utilitzar els procediments i tècniques bàsiques d'aprenentatge comprenent i valorant l'anàlisi històrica com un procés en constant reelaboració. Amb aquest criteri es tracta d'avaluar la capacitat per a definir i analitzar problemes, formular hipòtesis i realitzar dissenys per a contrastar-les; per a elaborar síntesis i informes coherents dels estudis i investigacions traçats, defenent raonadament i contrastant els seus coneixements. Es tracta de comprovar si els estudiants constaten el camí seguit en l'aprenentatge, si saben com han arribat al seu propi coneixement, valorant el procés

seguit. Cal saber si són capaços de sotmetre els seus propis coneixements a la reflexió, acceptant la crítica i superant estereotips. I finalment, es tracta de constatar si es valora la necessitat d'investigar abans d'emetre un juí sobre actuacions, personatges o problemes actuals.

12. Avaluar les competències referides anteriorment, valorant el treball de cada alumne en la creació, interpretació, etc

6. Instruments d'avaluació

Seràn diversos: proves escrites, identificació i extraure idees de textos, realització d'esquemes i resums, fer preguntes de relacionar transversals amb diferents temes, contestació d'activitats del llibre.., participació en classe, creació i interpretació tant de textos com d'extracció d'idees. Cada tasca tindrà una rúbrica d'avaluació o activitats que es proposen per a guiar el treball de l'alumnat i marcar amb claredat el que es considera important. Les rúbriques es donaran a conèixer des de principi i durant tot el procés; la seua vinculació es reflexaran en els resultats d'aprenentatge.

L'assistència a classe és obligatòria. El 20% de faltes injustificades comporta la qualificació negativa d'una avaluació i del curs, si aquest percentatge s'ha produït durant tot el curs acadèmic, tal i com acordà el Departament de Geografia i Història de I.E.S. Enric Valor de Pego.

7. Criteris de qualificació.

Són els mateixos que hi apareixen en la programació de l'assignatura de Geografia de 2on. de BAT., es a dir: el 10% : es tindrà en compte l'assistència a classe, 20% els treballs proposats, les activitats, els resums que són imprescindibles , de cada tema. La resta , el 70 % és la nota de l'examen. Aquestos criteris varien en la tercera avaluació a on els conceptes puntuaran sobre el 80% Se'n faran dos exàmens cada avaluació i es faran recuperacions. La nota final serà la mitjana de les tres avaluacions.

RECUPERACIÓ DE JUNY

S'haurà d'entregar el dia de l'examen els resums de cada tema i els treballs realitzats durant el curs. Tot escrit a mà i no mai en ordinador. Els alumnes s'examinaran dels temes explicats al llarg del curs.

8. Metodologia. Orientacions didàctiques.

El llibre de text que es fa servir enguany, de l'editorial Vicens Vives, edició 2016, constituirà la principal font material per a l'estudi de l'assignatura. El Departament considera que, en temes puntuals, siga per que el llibre de text no ho contempla o per la publicació de nous estudis i revisions històriques, inclourà la matèria escaient per a completar l'estudi o revisar les conclusions a la llum de les noves investigacions. A més a més es visualitzaran documentals i pel·lícules relacionades amb el tema que tractem en cada ocasió.

Tipus d'activitats

Es considera recomanable establir una variada proposta d'activitats de diferents tipologies, de forma eclèctica, i que, per tant, oferisquen la possibilitat d'actuar de múltiples formes sobre l'aprenentatge de l'alumnat. A continuació es detallen els principals tipus d'activitats que s'empraran, quant al propòsit pedagògic: de detecció de coneixements previs, de motivació, de desenvolupament, reforç, ampliació i avaluació.

- *De detecció de coneixements previs:* es posaran en pràctica sempre a l'inici de cada unitat didàctica, de manera que permeten conèixer el nivell de coneixements generals que tenen a priori sobre la temàtica que serà tractada o sobre parts específiques d'aquest, per la qual cosa també poden ser plantejades en moments concrets. Normalment seran activitats mitjançant l'ús d'eines com la pluja d'idees, preguntes orals del professor obertes o personals.

- *De motivació:* aquestes activitats també s'efectuaran a l'inici de les classes i amb elles es tractarà de contextualitzar els continguts que es donaran a continuació mitjançant l'ús de recursos diversos com les aplicacions informàtiques (aplicacions d'Internet com You tube), audiovisuals (vídeos, parts de pel·lícules) o unes altres. L'objectiu és motivar a l'alumnat fent-li veure l'aplicabilitat, funcionalitat o valor que tenen aqueixos continguts en el món real.

- *De desenvolupament de continguts:* són aquelles activitats que ocuparan el major temps de les unitats didàctiques, ja que són aquelles que conduiran l'ordre dels continguts. En aquest grup s'inclouen principalment les realitzades per:

El professor: com les explicacions en classe de forma expositiva, l'aclariment de dubtes, la direcció de les activitats dels alumnes.

L'alumnat: totes les activitats de diversos tipus que realitzen al fil dels continguts tractats en les unitats didàctiques: lectura, anàlisi i síntesi de textos, realització de

procediments (interpretació de mapes, gràfiques, cerca d'informació...), investigacions, memorització.

- *De reforç*: dirigides a aquells/as alumnes/as que es pretén reforçar els coneixements i facilitar-los la comprensió dels mateixos. També se'ls indiquen a els/as alumnes/as que no han superat alguna de les avaluacions.

- *D'ampliació*: són activitats que permeten, en general, la cerca d'informacions diverses encara que relacionades amb els continguts tractats, i que estan dirigides a aquells alumnes que porten un ritme major de la mitjana i que necessiten continuar avançant en coneixements.

- *D'avaluació*: en cada unitat didàctica es realitzarà una prova d'avaluació, almenys, que constarà d'activitats del mateix tipus que les utilitzades al llarg d'aquesta, tipus EBAU.

En cas de confinament pel COVID 19, en funció de període del confinament s'utilitzarien els criteris de la metodologia que va usar en l'annex II dels curs 2019-20

-Repassar els continguts tractats durant les dues primeres avaluacions, que comprenen els temes 1 a 6, relatius a als primers borbona, la Construcció i Consolidació de l' Estat Liberal, les Transformacions econòmiques i socials del S. XIX , la Restauració i crisi de la Restauració, la II República i la Guerra Civil espanyola. Ho hem fet a través d'una tria de les activitats de síntesi i consolidació contingudes als volums del llibre de text, així com de tasques utilitzant mitjans tecnològics (vídeos, àudios, enllaços web) d'interès per a l'assentament dels continguts apresos.

-Per tal que l'alumnat que ha suspès alguna de les dues avaluacions anteriors s'han proporcionat una selecció de qüestions, organitzades per temes, per a recuperar la matèria.

-Avançar en el temari, treballant aquells aspectes que, pel seu caràcter de bàsics i essencials, considerem fonamentals per a una correcta comprensió de la matèria, com el Franquisme i la Transició Democràtica. Aquest punt es podrà modificar en funció de que s'apliquen o no el confinament. Els temes que podré impartir y també podran patir una modificació. Els temes estaran publicats en Aules.

En cas de confinament utilitzaré la plataforma Webex per a donar classes on-line, la comunicació en els pares a través de la web família i la publicació de notes en aules.

9. Mesures d'atenció a la diversitat

9.1 Justificació

D'acord amb la LOE i amb la modificació que agrega la LOMCE, la diversitat ha de considerar-se un "principi fonamental", amb la finalitat de proporcionar a tot l'alumnat una educació concorde a les seues necessitats. És a dir, estan justificades totes aquelles accions que permeten compensar les desigualtats personals, d'aptituds o de necessitats, sempre pels principis de normalització i inclusió. Així com orientar a cada alumne cap a la direcció que millor pugui li permeta desenvolupar i aplicar el seu talent. Més específicament, l'Ordre de 5 de març de 2005 i, sobretot, el Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià, destaquen la importància d'aplicar els principis de qualitat i equitat, però no solament en el cas de discapacitat, sinó de tots aquells alumnes en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió educativa i social, ja siga per raó d'ètnia, llengua, origen, situació econòmica, orientació sexual, capacitat i competència. Dins de l'aula, aconseguir els assoliments marcats pels objectius, serà la preocupació principal, per això es prendran en cas necessari mesures d'adaptació d'accés al currículum i mesures no significatives.

9.2 Mesures organitzatives

En el cas de l'alumne amb capacitat de visió reduïda, considerat de Necessitats Educatives Especials (ACNEE), s'adopten mesures d'accés al currículum, en concret espacials, com la posició més pròxima al professor i un pupitre adaptat, que utilitza curs a curs. També, quant a la seua integració a l'aula, a més de suport per part d'alumnes concrets, s'optarà per l'agrupament heterogeni, que permeta l'enriquiment col·lectiu.

En el de l'alumne amb altes capacitats intel·lectuals (ALCAIN), es farà aplicació del «mentorazgo» (lider) per part del professor i del departament d'orientació, amb la finalitat que pugui aconseguir el màxim desenvolupament possible de les seues capacitats personals. També la contínua comunicació entre pares i tutor.

Malgrat existir alumnat estranger, no és necessària aplicació de mesures, ja que han desenvolupat gran part o tot el procés d'ensenyament dins del sistema educatiu espanyol.

En tots els casos, l'aplicació d'una metodologia on es posa l'accent en la realització de supòsits pràctics, facilita bé l'accés més visual i pròxim de la informació analitzada, com la possibilitat d'ampliació d'expectatives i el desenvolupament de la creativitat.

9.3 Mesures curriculars

Sempre que l'alumne no puga accedir al currículum dissenyat, es procedirà a adaptar-lo a les seues necessitats, encara que buscant complir amb el desenvolupament dels objectius.

Per a l'alumne amb capacitat de visió reduïda, a més de les ja esmentades adaptacions, s'intentarà en tot moment el seu accés igualitari als continguts, aprofundint en l'ús de les TIC i usant grandàries de lletra majors en els materials d'ús quotidià a l'aula.

Malgrat les dificultats evidents, l'alumne no requereix d'adaptació de continguts. La participació a l'aula, sobre la base d'una metodologia fonamentada en l'aplicació teòrica a supòsits pràctics amb elevada càrrega gràfica i visual, afavoreix la seua integració per la col·laboració necessària.

En el cas de l'alumne amb altes capacitats intel·lectuals es plantegen activitats d'ampliació, treballs monogràfics que requereixen d'un major aprofundiment, tant en la investigació com en l'elaboració. La metodologia aplicada, per tant, afavoreix la creativitat i la cerca contínua de nous reptes en entorns reals que estimulen la seua percepció social i capacitat crítica. A aquestes activitats també podrà accedir aquell alumne que disposa de temps després d'haver finalitzat les tasques de la UD.

10. Unitats Didàctiques

10.1 Organització de les unitats didàctiques

El curs escolar consta d'unes 33 setmanes per als alumnes de 2º de Batxillerat.

Segons s'indica en el Decret 51/2018 la matèria de Geografia es treballa durant 3 sessions setmanals, per la qual cosa es considera adequat la distribució del curs en 14 unitats didàctiques a les quals se'ls podria dedicar una mitjana de 7-8 hores a cadascuna d'elles.

Al llarg de les unitats didàctiques es treballaran els continguts establits pel Reial decret 1105/2014 i, en concret, pel Decret 87/2015, degudament seqüencials adaptant-se als diferents blocs temàtics de la matèria, igualment reflectits per la legislació. En la següent taula es relacionen els continguts comuns treballats al llarg de totes les unitats i la seua relació amb els criteris d'avaluació, els estàndards d'aprenentatge i les competències clau utilitzades per a avaluar el seu assoliment.

Taula 1. Continguts comuns avaluables i la seua relació amb la resta d'indicadors

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge	CC
<p>B.1 C. Comuns:</p> <p>-Transformacions espacials i processos històrics.</p> <p>- Responsabilitat i eficàcia en la resolució de tasques.</p> <p>- Lectura i interpretació de documents, imatges i dades.</p> <p>- Ús d'eines TIC</p> <p>-Habilitats de comunicació.</p>	<p>- Interpretar les dades,evidències i informació en forma de gràfiques,diagrames o mapes temàtics.</p> <p>- Utilitzar correctament el vocabulari específic de la unitat.</p> <p>- Buscar, seleccionar i presentar informació mitjançant fonts diverses.</p>	<p>-Presenta les tasques de forma adequada i en el temps previst.</p> <p>- Utilitza les destreses cartogràfiques.</p> <p>- Analitza i usa la informació i eines d'història.</p> <p>- Fa un ús adequat del llenguatge</p> <p>- Completa el 'Diccionari històric amb els conceptes adquirits en la unitat.</p>	<p>CAA CSC CMCT CD CCLI CAA CCLI CAA CSC CAA CMCT CD</p>

10.2 Distribució temporal de les unitats didàctiques

A continuació, s'especifica la temporalització per unitat didàctica al llarg dels tres trimestres del curs.

1a AVALUACIÓ: Continguts referits al segle XVIII i XIX, fins el Sexenni democràtic.

Temes 3, 4, 5, 6.

Temporalització 33 hores

2a AVALUACIÓ: Continguts referits als moviments socials del segle XIX, i als que s'ocupen de la Restauració.

Temes 7, 8, 9, 10, 11.

Temporalització 33 hores

3a AVALUACIÓ: Continguts referits a la Segona República, Guerra Civil, Franquisme i Democràcia.

Temes 12, 13, 14, 15, 16.

Temporalització 33 hores

11. Elements Transversals

L'educació en valors, des de la matèria d'història es pot incidir de manera contínua en la importància de l'adquisició de valors en la societat actual. Valors de respecte al mig i a les persones, de tolerància i d'actitud democràtica. Per això, davant el desenvolupament dels continguts, en cada Unitat Didàctica, a més dels pertinents esments durant les explicacions, es realitzaran activitats tendents a prendre consciència dels problemes en cada àmbit, com a investigacions, comentaris, debats, etc.

En aquest sentit, es tracten valors com l'educació moral per a la convivència; per a la pau i els drets humans; la igualtat entre homes i dones; la salut; per al medi ambient; la multiculturalitat; i per a l'ús de les TIC.

12. Activitats complementàries i extraescolars

Aquest tipus d'activitats van encaminades a servir com a punt de suport pràctic i finançament dels aprenentatges que han dut a terme els/as alumne/as al llarg del curs. Pel seu caràcter específic mai poden abastar tota la matèria, però sí diverses unitats didàctiques. És a dir, resulta una activitat educativa de gran rellevància, sobretot pel seu sentit pràctic i distés que els facilita la comprensió dels coneixements.

Al llarg del curs es proposa la realització de dues eixides, una en cadascun dels dos primers trimestres, tenint en compte que el tercer és molt breu i precedeix a la prova de selectivitat.

Cadascuna de les dues principals eixides, serviran com a pretext per a la realització d'un treball posterior breu, per la qual cosa seran avaluades atenent els estàndards d'aprenentatge.

Les activitats proposades són les següents:

- Eixida a Alacant per a veure els defugits antiaeris de la Guerra Civil, visitar la Diputació i el Castell de Santa Bàrbara.Tercera avaluació
- Viatge a Madrid a finals del 2on trimestre.

13. Avaluació de la pràctica docent. A través D'INDICADORS D'ÈXIT

L'article 91 de la LOE-LOMCE estableix la importància de l'avaluació del procés d'ensenyament, a més dels nivells d'aprenentatge de l'alumnat. D'aquesta manera, es procedeix a prendre decisions de millora i adequació de la metodologia, procediments i instruments d'avaluació.

Per a avaluar la nostra labor s'utilitzen enquestes a l'alumnat, qüestionaris d'autoavaluació del docent i del departament utilitzant el model creat per la Conselleria (exemple en l'Annex VII), acompanyats de la pròpia observació del procés d'ensenyament- aprenentatge i de la discussió amb el tutor, el departament i el claustre.

Aquestes rúbriques permeten conèixer mitjançant indicadors d'èxit la idoneïtat o no del procés d'ensenyament.

AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT

Desenvolupament de l'activitat docent

2.1. Activitats de ensenyament -aprenentatge	Les activitats d'ensenyament i aprenentatge previstes contribueixen a la consecució dels objectius, són les previstes en la programació didàctica i es realitzen en el moment previst. Desenvolupa activitats escolars i extraescolars relacionades amb les unitats didàctiques (o equivalent) que corresponga.
2.2. Recursos didàctics: materials curriculars, activitats, les distribució del temps i uns altres.	Els recursos previstos i/o empleats en la intervenció didàctica faciliten la consecució dels objectius i el procés d'ensenyament. Els recursos s'organitzen en funció de l'alumnat. Utilitza en activitats d'ensenyament i aprenentatge mètodes i estratègies, incloent l'ús de tecnologies audiovisuals, de la informació i de la comunicació,per a aconseguir un ensenyament efectiu.

<p>2.3. Atenció a les característiques individuals de l'alumnat.</p>	<p>La intervenció didàctica atén correctament les necessitats individuals de l'alumnat.</p> <p>La metodologia didàctica té compta i s'adapta a es característiques del grup d'alumnes. Orienta el treball personal de l'alumne, afavorint l'autoaprenentatge i s'apliquen necessitats del grup i a les les necessàries mesures de suport educatiu.</p>
<p>2.4. Percepció i de satisfacció de l'alumnat.</p>	<p>Demostra habilitat per a organitzar el contingut i presentar-lo de forma clara, lògica i imaginativa i funcional. Mostra domini de la matèria i coneixement dels desenvolupaments actuals en la pròpia disciplina.</p> <p>Contextualitza i té habilitat per a relacionar la matèria de la seua responsabilitat amb altres àrees de coneixement i el foment de valors.</p> <p>Promou la motivació i interès de l'alumnat amb recursos didàctics i estratègies variades i és model de comportament del seu alumnat tant dins com fora del Centre.</p>

Exemple d'avaluació de l'activitat docent, segons model aportat per la Generalitat Valenciana en la web www.ceice.gva.es/documents/

Pego, setembre 2021